

鐵馬天山

TÖMÜR YOL OTTI TIYANXANDIN

J426.45
1

铁 路 穿 天 山

TÖMÜRYOL ÖTTI TIYANXANDIN

中国人民解放军八九一一二部队政治部编

新 疆 人 民 出 版 社

前 言

南疆铁路是继兰新铁路通达乌鲁木齐后，新疆维吾尔自治区境内新建的第一条铁路线，全长四百七十六公里。它北起兰新线上的吐鲁番车站，南抵塔里木盆地北缘的库尔勒，横贯天山南北，穿行于崇山峻岭和戈壁沙海之中，被新疆各族人民赞为“搞活天山的巨龙”“连接南北交通的纽带”。它的建成，对于促进新疆的社会主义建设、加强边防战备，有着重大的意义。

新疆地大物博，发展潜力很大，又地处西北反修前线，战略位置十分重要。但由于交通不便，特别是天山山脉横亘新疆中部，阻隔了南北交通，给开发建设带来许多困难。伟大领袖和导师毛主席和敬爱的周总理对南疆铁路建设作了具体部署。粉碎“四人帮”以后，华国锋同志来新疆视察，又对铁路建设作了重要指示。在毛主席、周总理和华国锋同志为首的党中央的亲切关怀以及新疆各族人民的大力支援下，数万铁道兵指战员和筑路职工以“我牵铁龙越天山”的英雄气概，展开了南疆铁路大会战。

这条铁路沿线地形、地质和气候条件复杂，工程艰巨。铁路一起步就穿过古称“火洲”的吐鲁番盆地边沿浩瀚荒漠的大戈壁，这里“天上无飞鸟，地上不长草，迁到大风口，骆驼也刮跑”。至今这里还流传着孙悟空大战火焰山的神话故事。筑路军民“敢

与悟空比高下”，仅用一年多时间，就征服了“火洲”，辅轨通车一百多公里。进入绵延数百里的深沟峡谷之后，工程更为艰巨。线路由海拔八百米，爬高至三千米，又降至一千二百多米，沿沟迂回展线，三十六次跨越沟谷。全线二十九坐隧道、四百六十三坐桥梁、三千多万立方路基土石方工程，大都集中在这一段。筑路军民集中兵力打歼灭战，苦战四十三个月，在山高缺氧、终年积雪的冰达坂下，凿通了我国迄今第四坐最长的隧道——六千一百五十二米的奎先隧道，打通了南疆铁路的咽喉。沟窄坡陡，展线困难，筑路军民巧夺天工，建成七坐螺旋形隧道，其中有的隧道进出口重叠，形成立体交叉，且有桥隧相连，被誉为南疆线上一大壮观。与此同时，一坐坐特高桥、特大桥、曲线桥拔地而起，有的桥墩高达六十二米，桥长达五百八十五米。山高谷深，无处取土，机械兵驾驶推土机爬上几百米陡峻的高山，削山填谷筑路。铺架队克服了长大坡道带来的困难，风餐露宿，昼夜兼程铺轨架桥。经过五年多艰苦奋战，铁路穿天山的宏伟画卷终于展现在人们面前。

在欢庆建国三十周年，并庆祝南疆铁路胜利建成之际，我们选编了这本《铁路穿天山》画册，把它献给英雄的筑路军民，献给向着四个现代化阔步迈进的新疆各族人民。可以预见，等待我们的将是更新更美的画卷。由于水平有限，选编不当之处，请读者批评指正。

中国人民解放军89112部队

一九七九年

MUKƏDDIMƏ

Jənubiy Xinjiang tēmüryoli Lənzhou—Xinjiang tēmüryoli Ürüm-qigə yetip kəlgəndin keyin, Xinjiangda tunji kətim yasaloqan tēmüryol, uning uzunluqi 476 kilometir bolup, ximaliy tərəptin Turpan bekitidin baxlinip, jənupta Tarim oymanliqining ximalioqa jaylaxkan Korlioqa tutixidu. Bu tēmüryol taq-dawan, qəl-jəzilərdin ətüp, Tiyanxanni ximaldin jənupka kesip ətidu. Xunga, bu tēmüryol Xinjiangdiki hər millət həkining “Tiyanxanni janlanduridioqan əjdihar”, “jənup bilən ximalni tutaxturidioqan bəlwaq” digən mədhiyisigə erixiti. Bu tēmüryolning yasilixi, Xinjiangning sotsiyalistik kuruluxini ilgiri sürüxtə, qegra mudapiəsi jəng təyyarliqini kükəy-tixtə muhim əhmiyətke igə.

Xinjiangning yeri kəng, bayliqi mol, yoxurun küqi zor. Yər xaraiti jəhəttin aloqanda, qərbiy ximalda xiuzhengzhuyioqa qarxi turuxning aldinki sepi bolup, zhənlüelik ornimu intayin muhim. Lekin, katnaxning kulayszizliqi, bolupmu Tiyanxan taq tizmiliri Xinjiangni toqrısıoqa kesip yatkanliktin, ximal bilən jənupning katnixioqa wə Xinjiangning kuruluxioqa nuroqun kiyinqiliklarni tuqdurdi. Uluq dahimiz wə ustazimiz Mao zhuxi wə kədirdan Zhouzongli jənubiy Xinjiang tēmüryolining yasilixini konkirit orunlaxturoqan idi. “4 kixilik guruh” aqduruloqandin keyin, yoldax Hua Guofeng Xinjiangni kəzdin kəqürgəndə, tēmüryol kuruluxioqa muhim yolyoruklarni kərsətkən idi.

Mao zhuxi, Zhou zongli wə yoldax Hua Guofeng baxqiliqidiki dangzhongyangning səmimi qəmhörluğu, Xinjiangdiki hər millət həlkining zor küq bilən kəllixi astida, mingliqan tēmüryol zhihuy-yüən-jəngqiliri wə yol yasax ixqiliri “tēmür əjdiharni yitiləp Ti-yanxandin exix” tək kəhrimanlik jasariti bilən, jənubiy Xinjiang tēmüryolini yasax birləxmə jəngini kanat yayduruwətti.

Bu tēmüryol liniyisining yər tüzülüxi wə hawa kilimati murək-kəp, kurulux elip berix nahayiti japalik idi. Tēmüryol yasilixka baxlix bilənla, burunlardin “atəx makan” Turpan oymanliqidiki kəkəs qəlgə duqkəldi. Bu “asminida uqar kanat uqmaydiqan, tup-riqida bir ta! giya ünmaydiqan, boran qiksa təginimu uqurup ketidiqan” bir jay idi. Sun Wukongning bu yərdə Yalkuntaq bilən elixkanliqi həkkidiki riwayətlərmu eqizdin-eqizə qəqüp kəlgən. Yol yasioquqi armiyə wə həlk “Sun Wukongdinmu exip qüximiz” digən qəyrət bilən bir yildila bu “atəx makan” boy əgdürüp, yüz kilometirdin artuk yolni yasioqan wə poyiz katniqan. Yol yasilip, bir-birigə tutixip kətkən qongkur jiloq, tar saylarə kir-gəndə yol yasax tehimu kiyinlaxkan. Bu tēmüryol dengiz yüzi-din 800 metir igiz bolup, yukuriqə qikkan jayliri 3000 metir, təwən’gə qüxkən jayliri bolsa 1 ming 200 metir idi. Uning jiloqə boylap mangoqan liniyisidə 36 dawan-jiloqilardin etidu. Pütün liniyidiki 29 tonil, 463 kəwrük, 30 milyon lifangdin kəprək xeqil topilik yol uli kuruluxi tamamən muxu arilikka mərkəzləxkən. Yol yasioquqi armiyə bilən həlk, küqni tolap yokitix jengi elip berip, 43 ay japalik jəng kəlip, taqliri igiz, hawasi xalang, yil boyi karlar eriməydiqan Muz dawan baqrıda, dəlitimiz boyiqə 4-əng uzun boləqan, 6 ming 152 metir uzunluqtiki Kuyxiən tonilini texip, jənubiy Xinjiang tēmüryolining aqzini aqti. Tar jiloqilar,

tik denglər tüpəylidin yol yasax kiyinqilikka uqrioqan bolsimu, yol yasioquqi armiyə, həlk qəgiliməq xəkildiki 7 tonilni mahirlik bilən yasap qikti. Bəzi tonillarning kirix-qikix eqizliri katmu-kat, tiklikte girəlixip kətkən, bəzi tonillar bilən kəwrüklər ulixip, jənubiy Xinjiang tēmüryol liniyisidə həywətlik mənzirə xəkilləndi. Xundakla, pəwkuladdə igiz kəwrük, pəwkuladdə uzun kəwrük, at takisi xəkildiki kəwrüklər kəd kətərdi. Bəzi kəwrüklərləning igizligi 62 metir, uzunluqi 585 metiroqə yetidu. Taoqlar igiz, jiloqlar qongkur boləanliqtin topa usudioqan yər bolmioqəqə, xopurlar topa ittirix maxinisini igiz taoqlaroqə həydəp qikip, taoqlarni ounup, jiloqlarni tindurdi. Kəwrük selix, relis yatkuzux düyliri, kiypax bəlwaoq kəltürüp qikəroqan kiyinqiliklarni yengip, dalida yetip-kopup, relis yatkuzux hizmitini keqə-kündüz elip bardi. 5 yil japaqə qidap kürəx kilix arkisida, tēmüryolning Tiyanxanni kesip ətüxidək səltənətlik sür'ət, əng ahiri kəz aldimizda namayən boldi.

Dəlitimiz kuruloqanliqining 30 yilliqini təbrikləx, xundakla jənubiy Xinjiang tēmüryolining qəlibilik pütəkənligini təbrikləx yüzisidin, "Tiyanxanni kesip ətidoqan tēmüryol" namlik rəsəmlər toplimini tüzüp qiktuk. Biz uni kəhriman yol yasax armiyə-həlki-qə, tətə zamanəwilixixka karap qong kədəmlər besiwatkan Xinjiang hər millət həlkiqə təkdəim kilimiz. Xuni aldin kərimizki, bizni tehimu yengi, tehimu güzəl sürətlər kütüp turmakta.

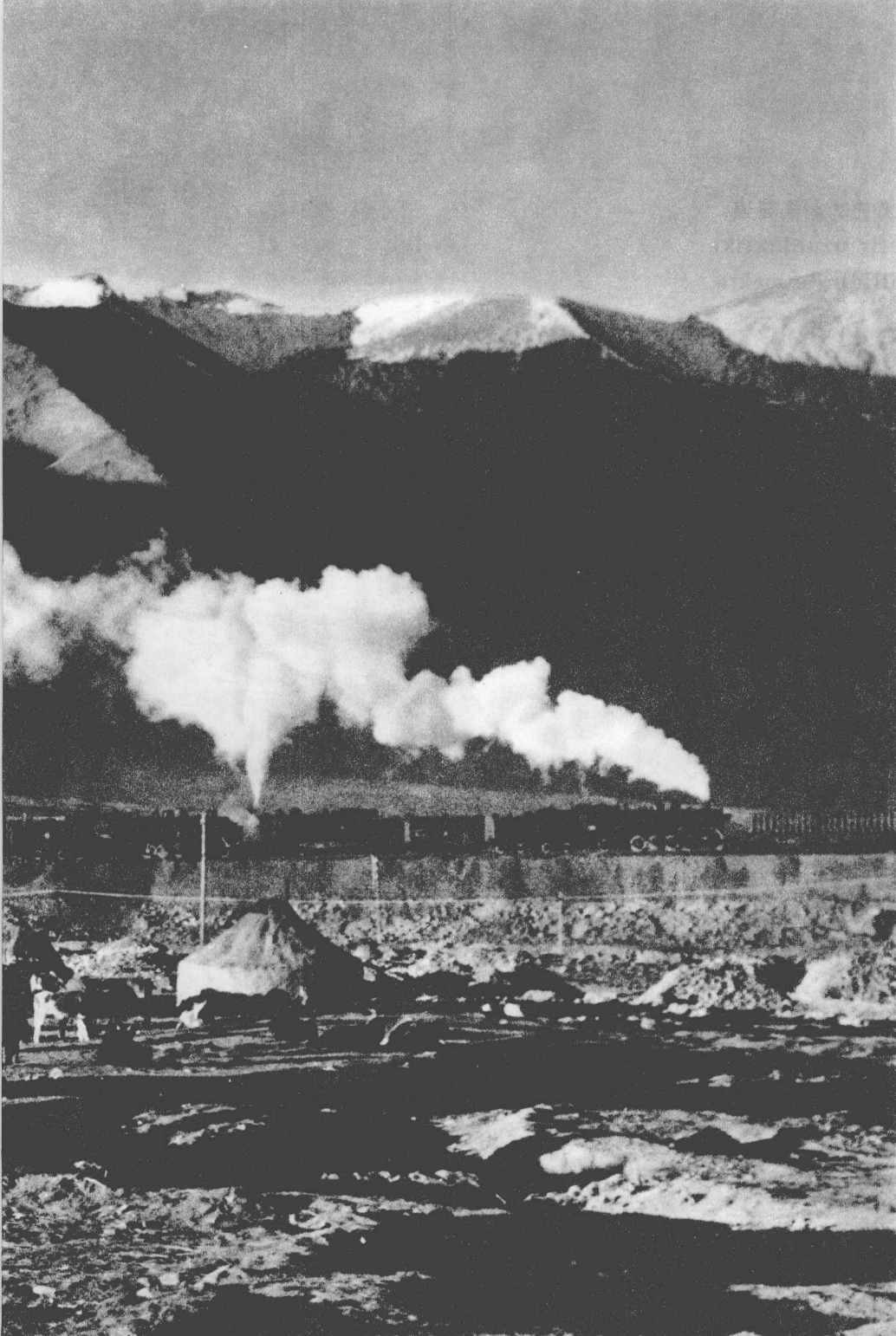
Səwiyimizning təwənligidin, toplimimizda yetərsizliklər boluxi təbii, kitaphanlarning tənkit wə tüzitix bərixini ümit kilimiz.

Zhongguo həlk azatlık armiyisi

89112-kismining siyasi busidin.

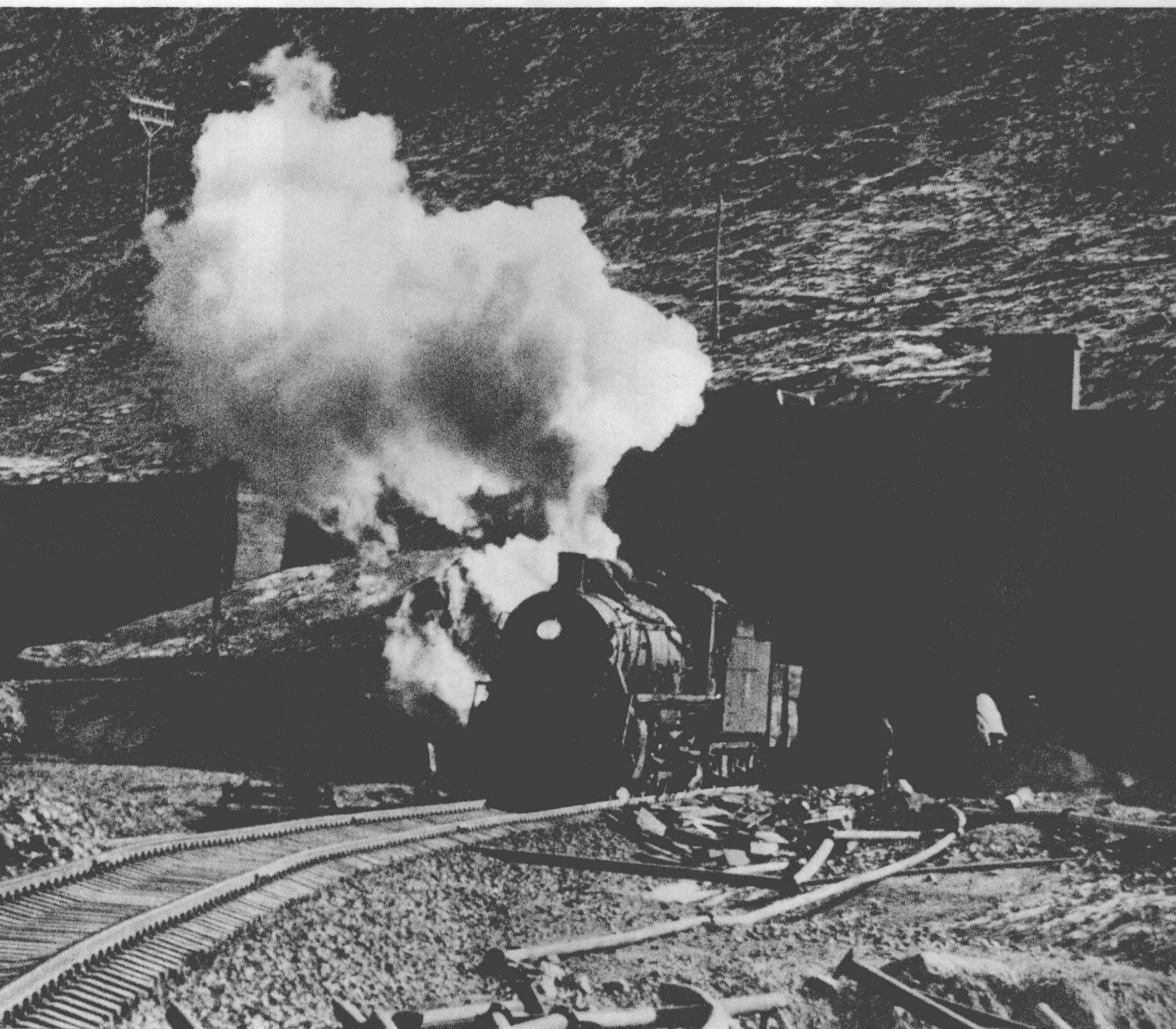
1979-yil

天山的早晨
Tiyānxānníng
tang səhíri.

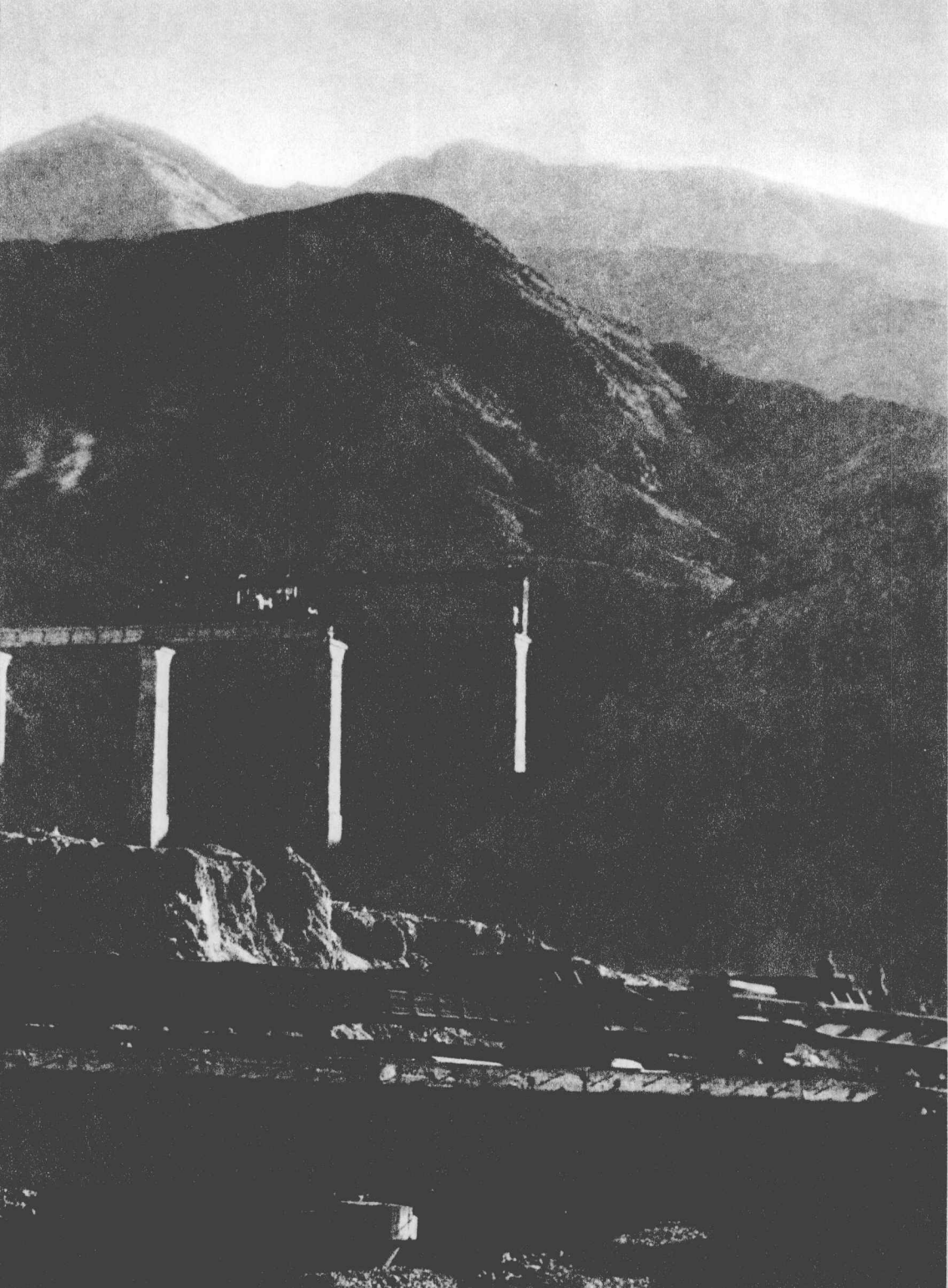
火车穿过六千多米长的奎先隧道
Poyiz ming metir uzunluktiki
Küyxian tonilidin etmektə.

火车行驶在特大桥上
Poyiz pəwkuladdə qong
kəwrüktin etməktə.

天山山脉
Tianshan
Mountains

穿山越岭
Taoi-dawan-
lardin exix.

天山深处小车站
Tiyanxanning iqqirisi-
diki kiiqik poyiz bekiti.

踏遍千山为人民
Həlk üqün katmu-
kat taqlarni kezix.

戈壁测量
Qeldiki elqax.

铁路将从这里通过
Tömüryol mana
muxu yerdin ötidu.

铁路将从这里通过
Tömüryol mana
muxu yerdin ötidu.

